

Autor jest byłym pracownikiem naukowym Uniwersytetu Wrocławskiego i wrocławskiej Akademii Medycznej.

Dwie różne wartości pierwszej prędkości kosmicznej otrzymuje się również, analizując w ramach ogólnej teorii względności swobodny spadek cząstki próbnej na wirującą planetę. Jeżeli założyć, że promień planety jest dużo większy od promienia Schwarzschilda, a szybkość satelity oraz iloczyn szybkości kątowej i promienia planety są dużo mniejsze od szybkości światła, to uzyskuje się identyczny wynik jak w rachunku klasycznym.

CORIOLIS, Gaspard Gustave de (1792–1843). Francuski fizyk i inżynier.

1792 – Urodził się 21 maja w Paryżu.

1808 – Rozpoczął studia w École Polytechnique, które kontynuował w École des Ponts et Chaussées.

1816 – Został profesorem w École Polytechnique.

1836 – Wybrano go na członka Paryskiej Akademii Nauk.

1843 – Zmarł 19 września w Paryżu.

Coriolis znany jest przede wszystkim z tego, że

- podał (1829) definicję pracy i energii kinetycznej (*force vive*)¹⁾,
- odkrył (1835) nową siłę bezwładności, co pozwoliło mu sformułować równania ruchu w wirującym układzie odniesienia²⁾.

Obie cytowane prace Coriolisa

¹⁾ *Du calcul de l'effet des machines* (1829)

²⁾ *Sur les équations du mouvement relatif des systèmes de corps* (1835)

dostępne są pod adresem internetowym: <http://gallica.bnf.fr/>

(Kliknąć Recherche. W oknie Auteur wpisać: Coriolis. Wcisnąć Enter.).

Dwie nagrody dla Polaków w finałach XVI Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej w Dublinie

Ryszard RAKOWSKI

W dniu 29 września 2004 r. odbyła się w sali św. Patryka na Zamku w Dublinie, w obecności przedstawicieli władz państwowych Irlandii, Komisji Europejskiej i laureatów Nagrody Nobla, uroczystość zakończenia XVI Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej.

Jury przyznało trzy I nagrody w wysokości 5 000 euro pracom z Austrii (technika), Danii (chemia) i Niemiec (fizyka). Trzy II nagrody w wysokości 3 000 euro otrzymały prace z Niemiec (informatyka), Polski (matematyka) i Turcji (fizyka). Trzy III nagrody w wysokości 1 500 euro otrzymały prace z Litwy (ekologia), Polski (biologia) i Turcji (informatyka).

Tak więc wśród 9 prac wyróżnionych nagrodami głównymi znalazły się dwie prace reprezentujące Polskę: praca **Marcela KOŁODZIEJCZYKA**, absolwenta Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Łodzi: **Waga szalkowa i uogólniony problem fałszywej monety** oraz praca **Artura LEWANDOWSKIEGO**, absolwenta IV Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy: **Procesy uczenia się mrówek**.

Jury przyznało laureatom także nagrody honorowe w postaci udziału w Międzynarodowym Forum Młodych Naukowców w Londynie – 3 autorom pracy z Austrii oraz w Międzynarodowym Seminarium Młodzieżowym w Sztokholmie – autorom nagrodzonych prac z Danii i Turcji.

Ponadto zostały przyznane specjalne nagrody w formie tygodniowego pobytu w Europejskim Biurze Patentowym w Monachium – 3 i po jednej w Europejskim Obserwatorium Astronomicznym na Wyspach Kanaryjskich, Europejskiej Agencji Kosmicznej, Instytucie Lauego–Langevina, CERN-ie i Europejskim Laboratorium Biologii Molekularnej. Osiem nagród ufundowały różne irlandzkie instytucje, między innymi nagrodę Intela w postaci laptopa otrzymał Marcel Kołodziejczyk.

Jury finałów europejskich w Dublinie liczyło 15 osób. Składało się z mianowanych przez Komisję Europejską uczonych, reprezentujących różne dziedziny nauki i techniki, oraz przedstawicieli przemysłu. Był wśród nich Polak dr Piotr Chrzastowski z Instytutu Informatyki Uniwersytetu Warszawskiego. Przewodniczącym jury był niemiecki fizyk i pierwszy europejski kosmonauta dr Ulf Merbold z Europejskiej Agencji Kosmicznej i Europejskiego Centrum

Skrót pracy Marcela Kołodziejczyka zaprezentowany został w numerze 3/2004 *Delt*y.

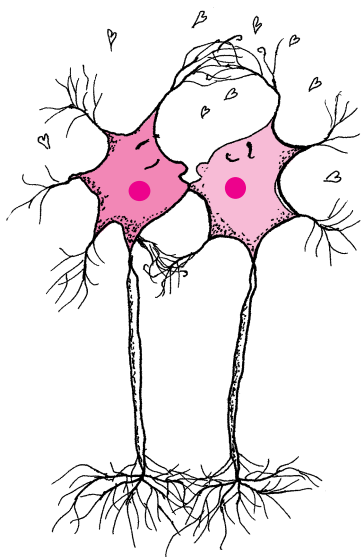
W finałach europejskich w roku 2004 zaprezentowano 72 prace 101 autorów z 32 krajów: 22 krajów Unii Europejskiej oraz Białorusi, Bułgarii, Gruzji, Islandii, Izraela, Norwegii, Rosji, Szwajcarii, Turcji, Ukrainy, a ponadto gościnnie 2 prace laureatów konkursów prac młodych naukowców z Chin i USA. Wśród 74 prac było 17 prac z biologii, 2 z chemii, 13 z fizyki, 4 z informatyki, 7 z matematyki, 6 z medycyny, 5 z ekologii, 1 z nauk o Ziemi, 1 z psychologii i 18 z techniki.

Kosmicznych Badań i Technologii. Z uczestnikami finałów spotkali się dwaj laureaci nagrody Nobla: prof. Harold KROTO z W. Brytanii (Nobel 1996 z chemii) i prof. Erwin NEHER z Niemiec (Nobel 1991 z fizjologii i medycyny).

Polacy uczestniczyli w tym najpoważniejszym konkursie prac naukowych młodzieży europejskiej po raz dziesiąty. Zdobyli już 13 nagród głównych, w tym 2 pierwsze nagrody, 5 drugich i 6 trzecich. Spośród tych nagród aż cztery przyznano pracom matematyków. Każda z tych prac zwyciężała wcześniej w Konkursie Uczniowskich Prac z Matematyki. To właśnie po odebraniu złotego medalu w Konkursie *Delty* i PTM zdobywali laury w konkursie europejskim:

- Marcin KOWALCZYK i Marcin SAWICKI z Warszawy („Siła zbioru”, 1995 r., III nagroda),
- Tomasz OSMAN z Kielc i Maciej KUROWSKI z Torunia („Wielowymiarowe uogólnienie twierdzenia Bezout”, 1996 r., II nagroda),
- Grzegorz i Michał KAPUSTKOWIE z Krakowa („O pewnych własnościach parzystokątów wpisanych i opisanych na okręgach”, 1998 r., III nagroda).

Pracy Jakuba WOJTASZCZYKA z Warszawy „O liczbie podziałów wielokąta foremnego na równoległoboki” przyznano nagrodę w postaci stażu badawczego.

Marcel Kołodziejczyk okazał się w tym roku kontynuatorem tej znakomitej tradycji. Obok wymienionych wyżej siedmiu laureatów KPUzM główne nagrody odbierało w konkursie europejskim jeszcze dziewięciu Polaków. Byli to Radosław SKIBIŃSKI („Próba odtworzenia wyglądu i trybu życia oraz ustalenia przynależności systematycznej wymarłego gatunku ryby oligoceńskiej”, 1996 r., III nagroda), Michał KSIĄŻKIEWICZ („Badanie czystości powietrza metodą lichenindykacji”, 1999 r., I nagroda), Maciej WALCZAK („Chemiczna synteza aminoalkilofosforanów nukleozydów”, 1999 r., III nagroda), Grzegorz NIEDŹWIEDZKI („Nowe znaleziska tropów dinozaurów z utworów hetangu północnego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich”, 2000 r., I nagroda), Zbigniew PIANOWSKI („Zaprojektowanie, synteza i zastosowanie ciekłych kryształów opartych na barwnikach azonowych”, 2001 r., II nagroda), Marcin WOJNARSKI („Sieć neuronowa do rozwiązywania zadań klasyfikacyjnych”, 2001 r., II nagroda), Piotr GARBACZ („Badanie wpływu kierunku i natężenia bodźca grawitacyjnego na wzrost jęczmienia i rzeżuchy”, 2002 r., III nagroda), Łukasz i Mariusz JAREMKO („Synteza hydrazynu p-aminofenyłowego analogu immunosupresorowego fragmentu ubikwityny”, 2003 r., III nagroda).

Konkurs Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej jest organizowany przez Komisję Europejską od 1989 roku. Jego celem jest promocja zainteresowań naukowych wśród młodzieży. Ocenia się, że w Konkursie uczestniczy co roku ponad 30 tysięcy młodych naukowców.

Konkurs obejmuje obecnie nauki ścisłe, przyrodnicze, nauki społeczne, ekonomiczne i technikę. Wymagane jest przedstawienie wyników własnej pracy badawczej czy technicznej. W Konkursie uczestniczyć mogą uczniowie szkół średnich i studenci I roku studiów. Wiek autorów musi znajdować się w przedziale 15–20 lat. Z jednego kraju można przedstawić do finału europejskiego maksimum 3 prace wyłonione w wyniku konkursów krajowych.

Prace reprezentujące Polskę zostają wytypowane przez Polski Komitet Konkursu w wyniku Polskich Eliminacji, w których uczestniczą prace uprzednio nagrodzone w konkursach ogólnopolskich lub polecane przez pracownika nauki ze stopniem naukowym co najmniej doktora.

Następne finały europejskie odbędą się w dniach 17–22 września 2005 roku w Moskwie.

Szerszą informację o Konkursie oraz Regulamin Polskich Eliminacji można znaleźć na stronie internetowej Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci: www.fundusz.org

Autor jest Krajowym Organizatorem Konkursu i Sekretarzem Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci.